

ÁŠŠEOAMAS- TEADDJIN DAHJE VIHTANIN RIEVTTIS – praktihka rávvagat

Riektečoahkkima maŋjá

Dávzá riektečoahkkinbeavvit leat lossadat ja váibadahttit. Lea buorre addit alczes áiggi searaiduvvat beaivvis ja háleštit vásáhusas geainna nu. Juos dárbbasat guldaleaddji, sáhtát ringet ovdamearkan Ríhkusoaffargohcima Veahkeheaddji telefovndnai 116 006.

Ríhkusoaffargohcima buot bálvalusat riku.fi/palvelut

**RIKU BÁLVALA RIHKKOSA OAFFARIID,
SIN LAGAMUČČAID JA RIHKUSÁSSI
VIHTANIID NUVTTÁ OPPA RIIKKAS.**

 /rikosuhripäivystys @rikosuhrit

Doaimma doarju:

Visitor- doaibma duopmostuolus-fidnu ruhtaduvvon:

SISÄISEN TURVALLISUUDEN RAHASTO
– POLIISIYHTEISTYÖ, RIKOLLISUUDEN
EHKÄISEMINEN JA TORJUMINEN SEKÄ
KRIISIHALLINTA
Euroopan unionin tuella

Ovdal riektečoahkkima

Dábálaččat riektedállui galgá boahtit dorvodárkkistusa čáda. Riektedálus lea infobáiki, gos gávdnojít áigetávvalat ja sálenummirat riektečoahkkimiin, mat giedħallojít beaivvi áigge. Sáliid guoski dieđut gávdnojít maiddái sáleuvssaid guoras.

Riektegeavvan ovdána iežas vuogádaga mielde, don fertet rähkkanit vuordit. Almmuhuvvon áigetávvalat leat sulaid árvvoštallon. Juos it leat ožzon lobi mannat eret riektedálus, don galgat vuordit ieżat vuoru vuordinlanjas.

Juos leat áššeomamasteaddji dahje vihtan ja don dovddat, ahte lea givssálaš vuordit vuostebeliin seammá lanjas, sáhtát dihoštallat sierra vuordinlanja.

Riektegeavvama álgimis almmuhuvvo dábálaččat áššáskuhton olbmo nama gulahemiin, man maŋjá buohkat riek-tečoahkkimii boahttit sirdásit sálii. Riektečoahkkinsáles ii oaččo vuolgit eret gaskan giedħahallama, dárbbu mielde sáhtát bividit duopmáris bottu. Fuolat, ahte du telefovndna lea jienahheapmen ovdal sálii mannama.

Sivaheaddji bovdien áššeomamasteaddjiide ja vihtaniidda stáhta sáhttá buhittet riektegeavvanbeaivvis beaiveruða, hálbbimus fievrru mieldásaaš mátkkiid sihke vejolaš dienasmassima. Riektedálu kanslilijas sáhtát jearrant man láhkai buhtadusaid sáhttá bividit ja mo dat máksojuvvojt. Stáhta máksin buhtadus riektegeavvamii boahtimis lea eará ášši go áššáskuhton olbmos gálibiduvvon vahábtuhtadus.

Sáhtát álo jearrant rávvagiid bargoveagas.

RIHKUSOAFFARGOHCIMA RÁVVAGAT ● 3 (2017)

Riektečoahkkimis báikki alde

- Riektegeavvama ságajodiheaddji dahjege láhkaoahppavaš duopmár
- Čálli
- Lávdealbmát dahjege oahpohis duopmárat oassálastet riektečoahkkimii dihtolágan rihkkosiin. Muhtimin riektečoahkkimis lávdealbmáid sajis sáhttet leat mánja duopmára.
- Sivaheaddji
- Áššeoomasteaddji dahjege rihkkosa oaffar
- Vástideaddji dahjege rihkkosis áššáskuhton olmmoš
- Diggeveahkki dahjege ášševuoddji dahje eará láhkaalmái
- Vihtan

Lassin riektečoahkkimis sáhttá leat fárus doarjjaolmmoš, tulka ja ovddugohcci. Áššeoomasteaddji ja vihtaniin lea vejolašvuhta oažüt doarjjaolbmo riekteproseassa áigái ovdamearkan Rihkuoaffargohcima bokte. Ovddugohcci lea fárus dáhpáhusain, main áššeoomasteaddji dahje áššáskuhton olmmoš lea agivuloš, iige su fuolaheaddji sáhte gohcit su ovddu. Maiddái rávesolbmui sáhttá mearridit ovddugohcci.

Riektegeavvan lea dábalaččat almmolaš, nu ahte dan sáhttet boahit olbmot čuovvut. Ášši giedħahallama għiddejuvvon uvssain galgá bividit sierra. Duopmostuollu mearrida giedħahallama almmolašvuodas ain dáhpáhusa mielde.

Muhtimin áššeoomasteaddji dahje vihtan ii hálit deaivvadit áššáskuhton olbmuin. Gearretreiki sáhttá mearridit, ahte sálii ásahuuvvo šearbma oaidninsuodjin dahje ahte áššáskuhton olmmoš ii leat seammá lanjas gullama áigge.

SIVAHEADDJIS, ÁŠŠEOAMASTEADDJIS JA VÁSTIDEADDJIS GEAVAHUVVO OKTASAŠNAMAHUS ÁŠŠÁIOSOLAŠ.

Ieš riektečoahkkin

Ságajodiheaddji sihkkarastá álgos, ahte riektegeavvamii bovdejuvvon olbmot leat buohkat báikki alde. Juos buot bovdejuvvon olbmot eai leat boah tán báikki ala, sáhttá ášši muhtin dáhpáhusain liikká giedħahallat. Dávjá goittotge geavvá nu, ahte riektečoahkkima ferte sirdit nuppi beaiv ja buohkat galget boahit odđa riektegeavvamii. Riektečoahkkima sirdássettiin sivaheaddji nammadan áššeoomasteaddji ja vihtaniin, geat leat boah tán báikki ala, lea vuogatvuhta goluidbuhtadussi.

Bovdejuvvon olbmuid mieldeorrūma sihkkarastima manjá vihtanat mannet olggos sáles vuordit ieżaset vihtanušanvuoru, man álgimis almmuhuvvo gulahemiin.

Gáibádusaíd ovdanbuktin ja vástideapmi

Riektečoahkkima álgus sivaheaddji ja áššeoomasteaddji ovdanbuktet ieżaset gáibádusaíd ja vuodustallet daid. Áššáskuhton olmmoš vástida gáibádusaide almmuhemiin doallágo son gáibádusaíd riektagin.

Muhtin diliin áššáskuhton olbmuí sáhttá bividit mielladillek kamusa, man bargamis mearrida duopmostuollu. Riektegeavvan gaskkalduhha dutkamusa áigái. Ášši giedħahallan jotkojuvu muhtin mánnotbaji geažes. Dutkamusa dárkkuhussan lea cielggadit, leago dahkki ádden daguid čuovvumušaid, dahje leamašango son ollásit dahje muhtumassii vástitmeahttun iežas daguin rihkkosa dáhpáhuvaldettiin. iežas daguin vástitmeahttun dahkki ii sáhte dubmet.

Ášši ovdanbuktin

Áššáiosolaččat muallit ieżaset oainnu ášsis ja dáhpáhusaid ovdáneamis. Sii muallit maiddái, maid čálalaš duoðaštsaide sii doarjalit ja maid sii geahċalit čájehit daidguin duohtan sihke geaid olbmuid sii hálidit gullat ja manin.

Áššiid ovdanbuktinortnet lea buot giedħahallama muttuin seammá: sivaheaddji, áššeoomasteaddji ja áššáskuhton olmmoš.

Vihtanušan

Vihtanušamis gevvojít čađa čálalaš duoðaštusat ja vejolaš vihtaniid gullan. Áššeoomasteaddjis ja áššáskuhton olbmos lea vuogatvuhta ovdanbuktit jearaldagħa id nuppi ideaset ja vihtaniidda. Juos oassebeliin leat riekteveahkit, sii dábalaččat ovdanbuktet gažaldagħa id oavealbmáid beales. Dábalaččat ságastallamat báddejuvvorit.

Vihtanis ja áššeoomasteaddjis lea duoh tavuodas bissungeat negasvuhta. Dat dárkuha, ahte sii galget muijalit buot maid sii diħtet ja muijet dáhpáhusas. Áššáskuhton olbmos ii leat dát geat negasvuhta, dasgo giige ii dárbaš vihtanušat iežas vuostá.

Loahppasáhkavuorut

Áššáiosolaččat sáhttet bargat loahppačoahkkáigeas u ovdanbukton duoðaštusas ja muijalit ieżaset evttoħusa ášši čoavdimis. Dábalaččat vejolaš riekteveahkit dikšot loahppasáhkavuoruid oassebeliid beales.

Duopmu

Riektečoahkkima loahpas riektesále gurrejuvvo ja rievtti laħtut báħċet mearridit vejolaš sivalašvuodas ja čuovvumušain.

Duomu sáhttá almmuhit dalán riektegeavvama loahpas dahje dan oažzu manjá nu daddjon kansliji aduopmu, man áigemearis almmuhuvvo riektečoahkkima loahpas. Dalle duomu sáhttá vieżżeġat kanslijas dahje dat doaimmahuvvo veahkká. Muhtin duopmostuoluin dan sáhttá oažżut bivddedettiin reiħvi riuktot dahje šleħgħaposttain.

Duomu oktavuodas gearretreiki almmuha nuppástusoħħan rāvvaġġid dahjege man láhkai galgá doaibmat, juos oassebealit hálidit váidalit čovdosis hoavvariektái.

Juos leat duħtameahttun dupmui, das galgá almmuhit 7 jàndora siste duomu addinbeavvis dahjege manjistá čuovvovaš vahku vástideaddji vahkbeaivve virgeāigge. Dus lea 30 jàndora ági doaimmahit vejolaš váidalusa.

Hoavvarievti mearradusas váidaleapmi alimus riekta eaktuda váidalanlobi oažżuma alimus rievttis.